

Kui eritellimusel kavandatavate hoonete eeliseks on konkreetse keskkonna ja tellija eripäradega arvestamine, siis tüüplahenduste puhul võimalus kiirelt ja soodsamalt omale elamine soetada.

SIGNE SILLASOO
kaasaautor

KOOSTÖÖS arhitektiga saab luua endale meelepäraste, teistest erineva eramu. Pildil Võrus asuv eramu. FOTO: RAUL MEE

Tüüpmajade plussiks on eelnevalt ära tehtud projekteerimistöö. Kavandid võetakse n-ö sahtlist, mistõttu on protsess oluliselt kiirem ja ka odavam, isegi kui kliendi palvel tehakse projektis mingeid muudatusi. Eritellimusel kavandatavate majade ehitamisel algab aga töö nullist, võttes arvesse nii konkreetse keskkonna kui ka tellija kõiki eripärasid ja nõudmisi. See jällegi võimaldab isikupärasemaid ja unikaalsemaid lahendusi.

Allianss Arhitektid OÜ arhitekti ja partneri ning EKA Arhitektuuriteaduskonna dekaani Toomas Tammise sõnul ei ole kindlasti üks neist parem kui teine. “Mõlema puhul on sisuliselt tegemist kaasaegse tootega, selle sõna parimas tähenduses, mis eeldab tihedat koostööd arhitekti, inseneri, ehitaja ja eelarvestajaga,” sõnas ta. Siiani on tüüpmajade puhul tema sõnul sageli aga üks osapooltest eemale jäänud ja enamasti on selleks olnud hea arhitekt. “Kui eelkirjeldatud osised projekteerimise ja ehitamise protsessis aga koos töötavad, saab tulemuseks olla nii tüüpmaja kui ka eritellimusel lahendus, mille üle võib uhke olla,” rõhutas Tammis.

Allianss Arhitektid OÜ on Tammise sõnul eritellimuste kõrval töötanud välja ka tüüplahendusi. “Näiteks mõne aasta eest projekteeritud puhkeküla Norras, kus on väljatöötatud tüüplahendused konkreetsele asukohale ja sihtgrupile, kuid ilma täpse tulevase kasutajata,” selgitas ta.

Maja võiks olla sammuke ees kliendi vajadustest. Kui kataloogist tüüplahenduse tellimisest maja valmiseni kulub 3–5 kuud, siis eritellimuste puhul võib arvestada mitme aastaga. Arhitekt Rein Murula sõnul peabki see ajavahe pikki olema. “Kui arhitekti juurde lähed ja saad nädalaga lahenduse, siis järelikult müüs arhitekt sulle seismajäänud projekti,” mainis Murula. Keskmiselt kulub projekteerimiseks tema sõnul pool aastat, mõnikord ka kaugem. Tegemine pole sel puhul kindlasti mitte sellega, et arhitekt aeglane oleks, vaid mitmete variantide loomise, õige valimise ning asjade paika saamise protsess võtab Murula sõnul lihtsalt aega.

Ka on oluline enne ehitama asumist analüüsida, millised on majas elavate inimeste soovid ja vajadused tulevikus. “Maja peab olema natuke rohkem universaalne, kui seda on kliendi hetkevajadused ja nägemused,” nentis Murula. “Tihti on tellija kinni oma hetke perekonnaseisus. Kui tal on näiteks väiksed lapsed, siis ta orienteerub selle järgi. Samas 10–20 aasta pärast on nende inimeste vajadused teistsuguseid,” rõhutas ta. See aspekt tuleks läbi mõelda ka tüüplahendust ostes.

Hoone juures on oluline sobitumine keskkonda. Klientide ekstravagantsetest ideedest ja lahendustest rääkides mainis Tammis, et eramu tellima tulevad inimesed on oma soovid,